

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

VII. Confessionistarum Fides, cuius Melanchthon fuit auctor.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nia Dux præfedit, fuit objectum. Et hæc ob causam Witbergenfes Theologi Anno M DXLVIII. Synodum Lipsiæ habuerunt, ut quid hac in re faciendum esset, deliberaretur. (a) Pudebat enim Evangelistæ sui libros tot vanitatibus injurijs, nugis, scommatis, stercorebus, merdis (sit honos auri- bus) totque diabolorum legionibus videre referros. Sic ergo de Melanchthonis consilio scripta omnia Lutheri mutant, omiserunt, addiderunt quidquid visum fuit, ordinem librorum & numerum Tomorum qui viro Luthero exculi fuerant, perverterunt, quæ res miram in ijs qua ex Lutheri scriptis citantur locis confusionem parit: id quod etiam Boquinus Breatio & Schmidelino in Colloquio Maulbrunensi Anno M DLX V. exprobra- vit, dicens: *Quomodo de Lutheri doctrina certi esse potestis, qui de numero Tomorum eius Operum non estis certi?* (b) Amsdorffius, Illyricus & Rorarius, Luthera- ni, edito libro conqueruntur magnam (scilicet) Dei verbo quod Luthero revelatum fuerit, hæc censura vel castratione potius factam esse injuriã: simulque Melanchthonem probe depectunt, Cochurnum, falsarium, Pelagianum, &c. appellantes. Nonnulli eundem instimulant quod Arrianismo quoque faverit, quem novi hæresiarachæ tum par- turiebant Stancarus (c) certe ait: *quis Melanchthonis epistolam ad Iochimum Marchionem Brandenburgicum scriptam legorit, certissimus Arrianismi notas in ea deprehensurum, ut qui isdem argumentis utatur, quibus Arrius Christum divinitate spoliare conatus est;* quam idem Philippus in Locis suis Communibus Anno M DXLV. impressis negare videtur, dum pagina XLIII. (d) Salvatorem nostrum Patri suo supplicã- tem facit. Idem frequenter his verbis utebatur: *Filium orare, intercedere, rogare, supplicare, filium ap- pellant Patris Ministrum, quem Lutherus (e) quo- que cum Arrio, Patris Organum seu instrumentum appellat. Præterea, Patrem Filio imperare, Filium Patri esse subiectum. Qui exactius tam hæc quam alia scire desiderat, legat Stancarum librum, (f) in quo Arrii & Melanchthonis doctrina inter se comparata hunc Antichristum Septentrionalem vocat. Piget me opus hoc meum tam sædis hæreticorum sordibus contaminare: quas bona fide auctoribus reddo. Manichæum quoque; Melanchthonem fuisse quidam asserunt, ut qui in primis suis scriptis (g) Dei peccati auctorem faciat, ac dicat, *Davidis adulterium & Iuda prodicionem non minus esse Dei opus quam Pauli conversionem. Verum hunc ille errorem Annotationibus in Epistolam ad Romanos insertum ac de-**

fectum, in posteriori Locorum Communium edi- tione emendavit. Licet vero Calvinus Franciæ hæresiaracha Melanchthonem suæ de Cœna Do- mini sententiæ subscripsisse affirmet, (h) tamẽ non modo discipuli eius, verũ etiam ipse Melanchthõs id aperte negat, ut supra ex ijs quæ de Tigurinis diximus videre est.

VII Quoad Confessionistarum Fidem ac reli- gionem attinet nescio fere quid dicam in ea credi vel negari, adeo & tam sæpe mutata est ut noven- decim editiones Augustanæ Confessionis diversis locis & annis factæ, inter se collatæ non solum ver- bis, sed sententijs discrepent & repugnent. Est in Cancellaria Archiepiscopi & Electoris Moguntini exemplar Confessionis illius, acceptum & allatum An. 1530. ex Comitij ipsius Augustanis, id vero à cæteris editis uti discrepat, ita longe mitius (i) ut multis in articulis à Catholici- ca non longe absit. *Concedunt enim istuc Liberum Arbitrium; nec Missæ sacrificium, nec Confessionem plane rejiciunt. Docent ijdem prolatis institutionis verbum panem esse verum Christi corpus, ac Christum in Sa- cramento corporaliter & realiter esse præsentem, Confitemur, inquit, ut in eadem Confessione in Cœna Domini vere & substantialiter esse corpus & sangui- nem Iesæ Christi, eoque cum rebus illis visibilibus pane & sanguine ijs qui hoc Sacramentum accipiunt vere exhiberi.* Id quod Zuingliani plane negant, docentes panem signam tantum esse corporis absentis, nec præter panem & vinum quidquam distribui. Il- lud nisi Iominus verum est articulum hunc, ut & alios quosdã Augustanæ Confessionis, (k) fortis esse mutatos & ad incudẽ revocatos, ut prima eorũ lineamẽta & figura plane petijisse. & de novo cusi videatur. Est o An M DXXXI in articulo illo de reali corporis Christi in Eucharistia præsentia nõ idem loquitur quod prior quæ An M DXXX pro- dierat. (l) Ab utraq; etiam discrepant quæ postea sunt editæ. Primam autem Lutheranizate, secundã Philip-

a Vitus Vinshem. orat. funebr. Mel. Bismarc fol. 52 b Vid Christ VValterum cont Illyr. c de Trin. d Vi- de Adam. Kolerum. contra VVackerum fol. 22. Bellar. lib. contra Arrian. novos. Mel. in loc compag. 40. c Lu- th. ad Latom. tom. 2. p. 251. T. m 7. len. f. 243. i Lib. de Trin. g. Mel in ep. Pauli ad Rom. h Hosius lib. 1. de hæres. fol. 444. Bez. in vit. Calv. i Eder in Inquisit. Evang. tab. 9 f 65. k Staph. in Prodromo. Nicol. Gail in libello. Von vigiliam. Colle. Alt. fol. 462. VVolf. de Cœn. Dom.

Philippizare. Et Martinus Philippum suum sæpe reprehendit, sæpe rogauit vt manum de tabula, quod dicitur, tolleret, & à Confessione toties reuocanda abstineret: nonnumquam exclamans: *Quis tibi hoc mandauit Philippe?* Ipsi Confessionis in Synodo quadam cui Gulhelmus Saxonie Dux, nouus à *Luicorum ordine tum Pontifex*, præfedit, conqueuerunt, tam frequenti huius Confessionis mutatione multos offensos, & ne nomen ei darent fuisse abhæritos. Omnino reor turpius non posse confundi confessionem illam quam si collatis editionibus diuersis sibi ipsi typo opponeretur. Tunc appareret confusio Babylonica ad pudorem prædicantium & Protestantium & quomodo ne quidem unius sæculi sit Fides Confessionistarum. Sed audi quales adferant excusationes. Atunt primis illis Euangelij temporibus, nimirum Anno MDXXX. *Spiritus S. secreta sua nondum omnino reuelasse*. Cedo si Spiritus S. tum adhuc in Dei Patris schola ac disciplina lectionem suam didicerit. *Conuentum non ita magnum fuisse*. Atqui hoc præcipuum est duorum istorum Apostolorum Martini & Philippi vel Eliæ & Enochi opus. *Factam esse & oblatam tempore belli* At nullum bellum tum, sed pax erat in vniuersa Germania. *Conscripam esse festinanter*. Scilicet, quam iam diu annis coctam elaboratam & perfectam Melanchthon ed apportauit. *Præsentiam Imperatoris & Principum reueritos, multa vel inuitos concessisse*. O miseræ conscientias, quæ ad humanissimi & benignissimi Imperatoris conspectum ac præsentiam pauent! Sic quidem illi Confessionis suæ metamorphosin excusant. Sunt vero tres Confessionistarum factiones, vt Staphylus notat, (a) quibus nos infra inter reliquas diuersorum hæreticorum cohortes suam tribuemus locum & stationem. Omnes tamen Augustanam instant Confessionem. Et quemadmodum apud Athenienses olim nauis illa qua Theseus celebrem illam expeditionem, quæ vellus aureum reportauit confecit, refectis antennis, foris, carina, aliisque partibus temporis longinquitate corruptis, idem semper nomen retinuit: sic etiam Augustana Confessio, quamuis multoties mutata, nomen tamen non mutauit. Melanchthon tamen rogatu Prædicantium Anno MDL. VVitebergæ congregatorum, vt ad Tridentinum Concilium mitteretur, diuersam aliquantum formam ei concinnavit, aliumque titulum indidit, nimirum, *Doctrina Ecclesiarum Saxonie*; & alibi, *Repetitio Augustanæ Confessionis*: Sed qualis qualis sit, Lutheranorum

certe est Euangelium, ad quam illi vesur ad religionis suæ fundamentum prouocant. Non imprudenter Clebitius monet, de correctione Confessionis Augustanæ nihil ad populum loquendum esse, ne eius doctrina reddatur suspecta. Horum vero Confessionistarum inconstantiam ab Vleobergio notatā, (b) apud eundem vide, non tantum in ceremonijs, verum etiam in articulis de Iustificatione, de bonis operibus, de libero Arbitrio, & alijs. (c) Neque enim in hoc postremo articulo Lutherus & Melanchthon vniquam consenserunt, quidquid Scurmus in Antipappo sua dicat. Ipse Melanchthon adamicum scribit, *Erasmum falli quod existimet sua eum opera, in hac controversia vti. Sibi eiusmodi altercationes non placere*. Nota etiam hic splendidum VVitakeri mendacium, dicentis, inter Augustanæ Confessionis addictos summum esse de omnibus fidei articulis consensum.

VIII. Videamus paucis, ac primum de numero Sacramentorum, quam sæpè illi sententiam mutant; adeo vt quid sentiant plane nescias, vel potius ipsi quoque non sciant. Principio duo, deinde tria, ac tandem quatuor admiserunt. Lutherus diuinitio septem cum Ecclesia Catholica Sacramenta agnouit, postea vnum tantum, deinde duo, vrex locis Communibus Melanchthonis appareret; demum tria, vt epistola ipsius ad VValdenses testatur, nimirum, Baptismum, Pœnitentiam, & Cœnam Domini. Melanchthonis inconstantiam & fluctuationem discipuli eius ipsi detestati sunt, adeo vt dicerent, *A Deo ratione & iudicio eum ita orbatum, vt quid sequeretur tandem & in quo acquiesceret, inuenire non potuerit*. (d) In libro cui titulus, *Sententia de Cœna Domini*, inquit, Electoris illam sententiam aliquo modo sibi placere, qua silentium ijs qui eoram ipso de hac materia disputare vellent, imposuit, ne errores & turbæ in modo nascente Ecclesia spargerentur. Licet vero Melanchthon Lutheri (e) de vera Corporis Christi præsentia opinionem initio amplexus fuerit; postea tamen ad Zuinglij opinionem magis accessit. Pro eo enim quod Zuinglius verba institutionis ita exponit, *Hoc significat*

a Staph. de Luth. Concor. b Causs. 9. c Vid. Epist. Camerarij. d Vid. Prof. Tigur. ad Eccl. Germ. Theol. Cal. lib. 2. e De Capt. Bab. cap. De Eucha. c In assert. cont. Louani.